

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova
și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării
Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”,
semnat la Chișinău la 13 septembrie 2022**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2022.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova
și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării
Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”,
semnat la Chișinău la 13 septembrie 2022**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2022.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Băncii Europene de Investiții ratificarea Acordului nominalizat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea necesității

ratificării Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”

A. Descrierea tratatului

Informații generale. Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” (în continuare *Acord*), este un tratat internațional, încheiat între Republica Moldova reprezentată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Banca Europeană de Investiții.

Scopul prezentului Acord constă în mobilizarea resurselor financiare sub formă de grant, oferite de către Platforma de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene, în vederea realizării proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”.

Informații privind conținutul Acordului.

În conformitate cu prevederile Acordului, suma de 12,4 milioane Euro urmează a fi utilizată pentru realizarea proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în scopul reducerii din povara financiară a potențialilor beneficiari de proiecte de reabilitare energetică a clădirilor publice, în special ale autorităților publice locale.

Acordul include 32 de articole, care conțin prevederi privind obiectul Acordului, intrarea în vigoare și durata acestuia, proiectare și achiziții, plata grantului, costuri eligibile, drepturile de proprietate, vizibilitate și transparență, confidențialitate, verificări, controale și audit, condiții de intrare în vigoare etc.

De menționat că, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, pe lângă negocierea și semnarea Acordului de grant, a finalizat procedura de ratificare a Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” și a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Programului „Eficiența energetică în Republica Moldova” în sumă a câte 30 milioane Euro fiecare, semnate la Chișinău la 10 decembrie 2021.

B. Analiza de impact

Informații generale. În contextul necesității onorării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în domeniul dezvoltării durabile/ eficienței energetice, care presupune mobilizarea resurselor financiare necesare în acest scop, în urma conlucrării și a dialogului

purtat cu Partenerii de Dezvoltare, precum Uniunea Europeană (UE), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană pentru Investiții (BEI), a fost elaborat Proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (în continuare - *Proiect*) care este orientat spre implementarea unui program național de reabilitare energetică a fondului imobiliar al Republicii Moldova ce cuprinde clădiri publice deținute/administrate de autoritățile publice centrale, cât și locale, care este caracterizat printr-o performanță energetică scăzută, urmare a vechimii construcțiilor, cât și a lipsei acute a investițiilor în lucrările de consolidare și sporire a eficienței energetice pe parcursul utilizării lor.

În acest sens, în scopul realizării Proiectului, Republica Moldova a contractat un împrumut în valoare de 30 milioane Euro din partea BEI, un alt împrumut în valoare de 30 milioane Euro din partea BERD, un grant pentru asistență tehnică în valoare de 2,6 milioane Euro din partea Platformei de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene (NIP), un grant în valoare de 500 mii Euro din partea Fondului fiduciar de asistență tehnică pentru țările Parteneriatului Estic („EPTATF”) și a semnat la data de 13 septembrie 2022 Acordul de grant pentru investiții capitale în valoare de 12,4 milioane Euro din partea NIP. Astfel, bugetul total al Proiectului constituie 75,5 milioane Euro, cu o durată de implementare de 4 ani (2022 – 2025).

Principala categorie de beneficiari ai Proiectului vor fi instituțiile publice, și anume instituțiile „guvernamentale” de importanță națională (cele de menire socială, precum sunt spitalele republicane/ de interes național) și instituțiile publice (de importanță socială) de importanță locală/ municipală (grădinițe, școli, spitale municipale și raionale)¹.

Astfel, luând în considerație specificul categoriilor de beneficiari se pledează pentru implementarea Proiectului în două faze, și anume:

Faza I – cu accent pe instituțiile guvernamentale (spitale), cu un buget aproximativ de 45 milioane Euro (va fi stabilit cu precizie sporită în primele luni de implementare a Proiectului), cu acoperire egală din partea BERD și BEI;

Faza II – cu accent pe autoritățile administrației publice locale (APL), în limita solicitărilor din partea acestora și a nivelului de îndatorare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu un buget de cca. 30 milioane Euro (care ar include toată componenta de grant în vederea sporirii interesului APL pentru Proiect).

¹ Pe parcursul anilor 2019-2020, în coordonare cu Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost întocmită o listă succintă a instituțiilor spitalicești de importanță națională, regională și locală, ce urmează a fi incluse în Proiect

Este a fi menționat că, potențialii beneficiari ai Proiectului, cât și beneficiile preconizate a fi atinse urmare implementării Proiectului, au fost identificați în urma efectuării de către BEI a unui studiu de fezabilitate a Proiectului în anul 2017. Totodată, pe parcursul anilor 2019-2020, în coordonare cu Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost întocmită o listă succintă a instituțiilor spitalicești de importanță națională, regională și locală, ce urmează a fi incluse în Proiect .

Cu toate acestea, pe parcursul anului 2022, cu suportul asistenței tehnice oferite de către BEI, în temeiul Acordului de cooperare dintre Banca Europeană de Investiții, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția pentru Eficiență Energetică și Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei cu privire la asistența tehnică pentru elaborarea și implementarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, urmează a fi identificați și alți beneficiari finali ai Proiectului, în special cei care vor fi finanțați la faza II a acestuia, iar lista finală a beneficiarilor va fi aprobată de Comitetul de coordonare a implementării Proiectului.

Aspectul politic, cultural, social. Prevederile Acordului nu contravin politicii externe promovate de către Republica Moldova. Prevederile și obiectivele Acordului sunt în strictă concordanță cu angajamentele asumate în cadrul Tratatului Comunității Energetice, Acordului de Asociere RM-UE și corespunde obiectivelor Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2030.

Totodată, în urma implementării Proiectului, cetățenii vor avea acces la servicii de calitate în condiții mai bune, având în vedere că principalele categorii de clădiri ce urmează a fi supuse reabilitării sunt cele cu destinație socială.

Aspectul economic și de mediu. Acordul este o componentă indispensabilă pentru buna implementare a Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, având în vedere faptul că componenta de grant va reduce din povara financiară a potențialilor beneficiari, în special a autorităților publice locale.

Prin semnarea Acordului și realizarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, statul implementează obiectivele strategice stabilite prin Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin care a fost transpusă Directiva UE/27/2012 cu privire la eficiența energetică, precum și contribuie la onorarea altor angajamente ale țării asumate în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și Acordului de Asociere RM-UE.

Obiectivele specifice ale Proiectului constau în îmbunătățirea indicatorilor de performanță energetică a clădirilor, axându-se pe îmbunătățirea anvelopei clădirilor, sistemelor de

încălzire, ventilație și aer condiționat, implementarea sistemelor de iluminat, distribuția energiei termice și integrarea resurselor de energie regenerabilă, atunci când acest fapt este permis din punct de vedere tehnic.

Mai mult, este urmărită îmbunătățirea confortului interior al clădirilor, reducerea emisiilor de CO₂, astfel atenuând impactul asupra schimbărilor climatice.

Totodată, vor fi luate în considerare și implementarea lucrărilor de consolidare a clădirilor (pereți, temelie etc.) recomandate din motive de siguranță și sănătate.

Proiectul are ca și scop renovarea unei suprafețe cuprinse în intervalul 1-1,1 milioane m² de spații ale clădirilor publice (ce ar corespunde, estimativ, unei ponderi de 3-4% din suprafața totală a clădirilor publice), în mare parte instituții spitalicești de importanță națională/ republicană.

Impactul proiectului conform studiului de fezabilitate:

- Economii de energie electrică – 16,8 GWh/ an (corespunde consumului anual de energie electrică a 16 spitale republicane);
- Economii de energie termică – 55,3 GWh/ an (corespunde consumului anual de energie termică a 4 spitale republicane);
- Economii monetare – 5,2 milioane Euro/ an (care ar putea fi excluse din bugetele instituțiilor publice sau ar putea fi direcționate de către managementul respectivelor instituții pentru acoperirea unor alte necesități);
- Durata simplă de recuperare a investiției – 15,3 ani.
- Durata de recuperare a investițiilor în condițiile monetizării tuturor beneficiilor oferite de proiectele de eficiență energetică (creșterea veniturilor disponibile, reducerea cheltuielilor pe medicamente, îmbunătățirea condițiilor de confort, taxe și plăți la buget din contul proiectului, inclusiv a industriilor implicate în proces, creșterea valorii imobilelor și a duratei lor de viață etc.) – 3,7-4,1 ani².

Aspectul normativ. Prevederile Acordului nu contravin Constituției Republicii Moldova, Cartei ONU, precum și altor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Încheierea Acordului este în concordanță cu angajamentele asumate în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și ale Acordului de Asociere RM-UE, care promovează cooperarea părților privind aspecte legate de energie pe baza principiilor de parteneriat, interes reciproc, transparență și previzibilitate.

Aspectul instituțional și organizatoric.

Conform Acordului, MIDR este responsabil de supravegherea generală și implementarea Proiectului. Proiectul este implementat prin intermediul Agenției pentru Eficiență

² Durata de recuperare a investițiilor în condițiile monetizării beneficiilor conexe are loc în conformitate cu practica utilizată de statele UE la elaborarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung

Energetică (Promotorul) și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE) - instituție publică creată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1276/2000, care formează unitatea de implementare a proiectului („UIP”), o platformă neinstituționalizată, stabilită prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.139 din 09 august 2022.

De asemenea, prin ordinul nr. 154 din 02 septembrie 2022 a fost înființat Comitetul de coordonare a implementării Proiectului, format din reprezentanți ai MIDR, Ministerului Finanțelor, Banca Europeană pentru Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Delegației UE la Chișinău.

Aspectul financiar.

În conformitate cu prevederile Acordului, suma de 12,4 milioane Euro urmează a fi utilizată de către beneficiar (MIDR) pentru finanțarea parțială a lucrărilor de renovare și a măsurilor de eficiență energetică, precum și a costurilor de dezvoltare pentru audituri energetice detaliate, proiectare, servicii de supraveghere tehnică a lucrărilor și certificare etc.

Acordul prevede că, beneficiarul de grant urmează să achite orice taxe, impozite și alte impuneri de orice natură, inclusiv accize și taxe de înregistrare, care pot apărea în urma executării sau punerii în aplicare a prezentului Acord în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Totodată, beneficiarul va suporta orice cheltuieli, inclusiv cheltuieli profesionale, bancare sau de curs, pe care le poate suporta în legătură cu pregătirea, executarea, implementarea și rezilierea prezentului Acord sau a oricărui document conex, inclusiv orice modificare a acestuia, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Cu toate acestea, ținem să menționăm despre intenția de a scuti proiectul de achitarea taxelor, prin includerea acestuia în Hotărârea Guvernului nr. 246/2010 cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale aferente realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Aspectul temporar. Durata de implementare a Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” este planificată pentru perioada anilor 2022-2025.

C. Analiza oportunității ratificării,

Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” în sumă de 12,4 de

milioane de euro, a fost semnat la Chișinău, 13 septembrie 2022, în limba engleză, în 4 exemplare.

Conform prevederilor Articolului 32 din Acordul de grant, drept condiție de intrare în vigoare a acestuia este faptul că Banca a primit dovada că Acordul a fost ratificat în mod corespunzător de către Parlamentul Republicii Moldova în conformitate cadrul Legal al Republicii Moldova. Notăm, că Republica Moldova nu a formulat rezerve și declarații la momentul semnării acestui Acord. Totodată, menționăm că urmare ratificării Acordului de grant nu este necesară modificarea legislației naționale sau adoptarea unor acte normative noi.

În contextul celor evocate, se prezintă a fi oportună ratificarea Acordului de grant Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” în sumă de 12,4 de milioane de euro, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2022.

Secretar General

Lilia DABIJA